

Projecte *Escolta'm*: habilitats per a la vida i oportunitats d'èxit

Clara Plaza Casals

De la mateixa manera que passa a les nostres vides particulars de persones adultes, els infants també tenen la necessitat de ser escoltats. I l'escolta activa és una acció senzilla però realment complexa, perquè, a mesura que anem creixent, s'incrementa la necessitat que tenim de sentir-nos escoltats. Paradoxalment, sembla que l'infant, a mesura que va adquirint més habilitats per comunicar-se, deixa de fer-ho o, si més no, ho fa d'una manera menys espontània.

PARAULES CLAU

- projecte *Escolta'm*
- tutoria personalitzada
- escolta activa
- habilitat comunicativa
- competències emocionals
- oportunitats d'èxit

L'èxit en la vida es podria definir com l'expansió contínua de la felicitat i la realització progressiva d'objectius que valguin la pena. És l'habilitat de portar a terme els vostres desigs fàcilment i sense cap esforç. L'èxit també inclou bona salut, energia i entusiasme per la vida, relacions satisfactòries, llibertat creativa, estabilitat emocional i psicològica, i una sensació de benestar i pau d'esperit. (Chopra, 2003, p. 11-12)

Per sort, l'*Escolta'm* permet dedicar el temps i l'espai a comunicar-se i a ser escoltat en un entorn desaccelerat, curós i ple d'escolta activa, així com especialment important per als infants més grans de l'etapa d'educació primària.

L'art d'escoltar: quan escoltis una persona no l'escoltis amb la ment, escolta-la amb el cos. És el millor regal que li pots donar. (Tolle, 1997)

Escoltar des del cos, des d'una mirada comprensiva i respectuosa, des d'una escolta activa

«És un projecte que la senzillesa i la potencialitat que té ja el fan reeixir» (M. Rosa Lleonart i Marta Tarragona)

A l'Escola Parc de l'Aigua continuem apostant per oferir aquest regal als infants des de fa més de 8 anys. És un centre públic d'educació infantil i primària, de doble línia, que va obrir les portes l'any 2005 i que dona cabuda a 450 alumnes i les seves famílies. Es defineix a si mateixa com una escola activa, coeducadora, humanista, inclusiva, oberta i participativa, tot plegat des d'un enfocament de metodologies globalitzades.

→ Una escola on es treballa i es juga, on s'hi fomenta l'autoestima i s'hi enriqueix l'autonomia personal, on cadascú assoleix els aprenentatges que necessita. (Escola Parc de l'Aigua, 2023)

I PER QUÈ CAL IMPLEMENTAR AQUEST PROJECTE? COM SORGEIX?

→ És un projecte que la senzillesa i la potencialitat que té ja el fan reeixir. (M. Rosa Lleonart i Marta Tarragona)

De les diferents propostes pedagògiques innovadores que ens arribaven en aquella època, des del claustre, es va generar interès per aquest projecte de tutoria personalitzada. «Vam tenir l'oportunitat de visitar una escola on es realitzava el projecte amb l'acompanyament d'un dels pro-

genitors de l'Escolta'm, Toni Giner», comenta la referent M. Rosa Lleonart ja en aquell moment.

Com sempre quan tornem de fer turisme pedagògic, hi dediquem unes estones de reflexió amb tot l'equip docent, i és en aquell moment quan esdevé encara més palès l'interès, o no, per allò que hem visitat.

→ També vam tenir la sort de rebre la visita a la nostra escola de la Carme Saumell, la progenitora del projecte, la qual ens en va parlar amb molt d'entusiasme i, sense donar-hi més voltes, vam decidir posar-lo en marxa.

L'any 2014 se'n va iniciar el procés de formació i es va implementar als cursos de segon any de cicle:

→ En veure que funcionava molt bé ja el vam estendre a la resta de nivells educatius, perquè ja hi creus.

CREURE-HI: LA IMPLICACIÓ DE TOT EL CENTRE, UN PILAR FONAMENTAL

Parlant amb Marta Tarragona i Maria Rosa Lleonart, les meves companyes referents del centre en referència al projecte i amb qui em vaig trobant de manera regular per tal de fer-ne el seguiment, compartim la visió de la importància de generar bons vincles afectius amb els infants per tal de propiciar una bona convivència dins i fora de l'aula. És fonamental disposar d'una estona de parada per poder realitzar dues tasques molt importants que sovint la dinàmica quotidiana no ens permet dur a terme: expressar-se i escoltar.

Aquestes dues accions que a priori semblen tan senzilles, però que en realitat resulten molt com-

plexes, no seria possible dur-les a terme si no hi hagués una aposta clara per part de l'equip docent i directiu a fi de vetllar que es dugués a terme d'una manera concreta i regulada. Així doncs, la implicació per part de tota l'escola és primordial, en tant que esdevé un dels punts tractats a l'assemblea mensual de delegats i delegades.

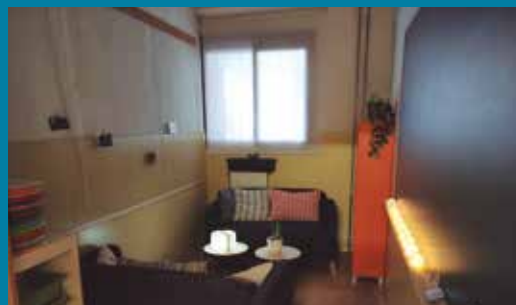
→ Una escola on els principals protagonistes siguin els nens i les nenes, que la sentin seva i que els faci sentir bé interiorment. (Escola Parc de l'Aigua, 2023)

GRAN IMPLICACIÓ EN UN PETIT ESPAI

La pandèmia ha provocat que alguns dels llocs Escolta'm es veiessin alterats i que s'habilités

Construint l'espai Escolta'm per part dels infants. Rètol de benvinguda

Un espai creat per part de tothom on es generen ambients de tranquil·litat i d'intimisme

Vam plantejar aquesta possibilitat com un dels punts de l'assemblea d'aula, durant la qual es va preguntar als infants com els agradaria que fos

vivim l'*Escolta'm* com un moment on la conversa flueix per si sola. (Marta Tarragona)

l'aula espai covid. Ara, un cop retornat «el funcionament habitual», hem cregut convenient adequar una nova zona Escolta'm per tal de facilitar la utilització de l'ambient calmat i íntim que aquest projecte genera, ja que, arran del nombre de grups que hi passen al llarg de la setmana, hi havia coincidències constants.

Així doncs, vam plantejar aquesta possibilitat com un dels punts de l'assemblea d'aula, durant la qual es va preguntar als infants com els agradaria que fos. Cada delegat o delegada de grup classe va recollir les propostes de la resta de companys i companyes i les van presentar a l'assemblea general de centre que es realitza mensualment. Després, vam dedicar-hi un dels punts de reunió de claustre, on vam fer el buidatge de les propostes aportades a l'assemblea, posant-les en comú i donant-hi la nostra opinió.

Un cop realitzat el debat entre l'equip docent, vam dedicar una jornada del taller de formació en centre (FIC) a realitzar les diferents activitats

logístiques (compres i elaboració de material necessari per equipar l'espai). Finalment, ho vam repartir per totes les aules i els mateixos infants ho van dur al nou espai, equipant-lo a la seva manera i fent-se'l seu fins a construir-hi una nova aula Escolta'm.

EL PAPER DE L'EQUIP DOCENT

Des del nostre centre ja duem a terme diferents activitats emmarcades en un projecte de desenvolupament per a les escoles en relació amb el treball de l'educació emocional elaborades pel GROU de la UB (Grup de Recerca i Orientació Psicopedagògica de la Universitat de Barcelona). Durant el curs realitzem diferents propostes per tal d'abordar les cinc competències esmentades per Bisquerra (2000): consciència emocional, regulació emocional, autonomia emocional, competència social i competència per la vida i el benestar.

➔ Tot i que determinats temes poden resultar més difícils d'expressar atesa l'edat avançada en què es troben,

Si bé és cert que els infants cada cop estan més acostumats a posar nom a les pròpies emocions i fins i tot a reconèixer i a expressar les dels altres, pensem que la cinquena competència és més difícil d'abordar a les etapes inicials, atesa la complexitat i el nivell de maduresa que presenta. Per tant, cal fer-hi una atenció especial a mesura que van adquirint bagatge i que desenvolupen les diferents habilitats intrapersonals de la intel·ligència (Gardner, 2008).

Formació al centre per part del claustre

És per això que seguim implementant el projecte *Escolta'm* fins a l'etapa de cycle superior, ara més que mai, tant pel moment sociocultural en què ens trobem a escala global com per l'etapa personal d'aquests infants, que són a les portes d'una adolescència cada cop més avançada.

Cal tenir l'oportunitat de reflexionar i de conèixer les seves emocions, perquè el cervell pugui anar madurant de mica en mica. (Bueno, 2022)

COM HO VIUEN ELS INFANTS DE CYCLE SUPERIOR?

Cada any realitzem unes enquestes per fer una valoració del projecte, tant a les tutores i als tutors com als infants. Les dels nivells de primària són en forma de qüestionari i les d'educació infantil, de dibuix.

Centrant-nos en els resultats, cal dir que els infants de cycle superior, els quals ja fa com a mínim 8 anys que participen en el projecte, destaquen que els agrada molt, ja que afirmen que se senten valorats i importants i que els permet

Els infants de cycle superior afirmen que se senten valorats i importants i que els permet conèixer millor els seus companys i companyes, com també creuen que ho fan els seus companys i companyes d'ells i elles mateixos

Extracte de l'enquesta de valoració del projecte *Escolta'm* realitzada pels infants de cycle superior (curs 2021-2022)

conèixer millor els seus companys i companyes, com també creuen que ho fan els seus companys i companyes d'ells i elles mateixos.

Una àmplia majoria assegura que el fet de poder conversar en petit grup a l'aula petita els permet confiar més en les seves persones pel fet de compartir aspectes positius a partir de les explicacions de la resta de companyes i companys, tot i que no consideren que es tracti d'un espai per comunicar preocupacions i problemes.

L'ESCOLTA'M APORTA EINES GENERADORES D'OPORTUNITATS D'ÈXIT?

Des de l'escola creiem que és important que l'infant sigui el centre d'atenció de tot el seu procés d'aprenentatge i que el seu centre educatiu li ha de facilitar un entorn favorable per dur-lo a terme. L'aula *Escolta'm* no només és un dels entorns favorables que facilita que disposin d'un ambient on se sentin escoltats plenament i

de manera activa, sinó que la majoria de vegades és un escenari que esdevé l'inici de moltes habilitats de benestar que ajuden l'infant a créixer i a adquirir maduresa.

Si, d'acord amb la competència emocional per a la vida i el benestar (Bisquerra, 2000), els nostres infants són capaços de buscar ajuda i recursos, prendre decisions, assumir responsabilitats, fixar-se objectius positius i realistes, fluir i gaudir en un entorn de benestar, podem considerar doncs que el seu procés d'aprenentatge envers el vector del benestar emocional és molt satisfactori, però si, a més a més, l'alumnat és feliç a l'escola, per què no ho podem catalogar d'èxit? Com a docents i professionals de l'educació ens preocupa i/o ens importa que l'infant visqui situacions d'aprenen-

tatge que li permetin adquirir un desenvolupament emocional per a la vida i un benestar integral dins de l'escola, i, entre d'altres propostes d'aprenentatge, el projecte *Escolta'm* ens permet aportar aquestes eines generadores d'oportunitats d'èxit. •

Referències bibliogràfiques

Bisquerra, R. (2000). *Educación emocional y bienestar*. Praxis.
Bueno, D. (2022). *El cervell adolescent*. Rosa dels Vents.
Chopra, D. (2003). *Les set lleis espirituals de l'èxit: Una guia pràctica per a la realització dels somnis*. Labutxaca.
Tolle, E. (1997). *El poder de l'ara: Un camí cap a la realització espiritual*. Viena Edicions.

Bibliografia

Filella, G. (2014). *Aprendre a conviure. Happy 8-12: Videojoc per al desenvolupament de les competències emocionals*. Barcanova.

Hem parlat de:

- Acció tutorial.
- Desenvolupament emocional.
- Projectes estratègics.

Autora

Clara Plaza Casals

Escola Parc de l'Aigua. Lleida
cplaza9@xtec.cat

Aquest article fou sol·licitat per GUIX. ELEMENTS D'ACCIÓ EDUCATIVA el mes d'abril de 2023 i acceptat el mes de juny de 2023 per ser-hi publicat.

La tutoría, organización y tareas

Pere Arnaiz, Sofía Isús

La tutorització és la capacitat que té tot professor de posar-se al costat de l'alumne, d'ajudar-lo a resoldre els seus problemes personals, d'aprenentatge, d'autonomia i dependència, de relació.

5%
descompte
en tots
els nostres
llibres

DESPESES D'ENVIAMENT GRATIS
Península (mínim 10€)

 Hurtado, 29. 08022 Barcelona

 amacias@grao.com

 www.grao.com

 934 080 464

